

Že by jiné vnímání slunce?

RADIM KOPÁČ

Ať píšou, co chci, je to vždycky / jen variace na totéž,“ přemítá ve své nové sbírce Jiří H. Krchovský. Gellnerovský neodekadent, spolu s Jáchymem Topolem, Petrem Placákem, Vitem Kremličkou a Ludkem Marksem klasik českého undergroundu třetí vlny, letos dvaasedesátiletý bard, jednou nohou v Brně, druhou v Praze. Je na tom variovaní pořádný kus pravdy. Nová sbírka, vydaná brněnským Hostem, se jmenuje *Už zase vyšlo slunce*. Nenechme se ale zmást: titulní věta nekonstatuje vitalitu, radost z paprsků, které se blahodárně rozlily po krajině, ale daleko spíš úmornost a únavnost toho faktu, všechnu tíhu opakování, všech-

nu tíhu každodennosti, života, který spěje vždycky jedním směrem – ke smrti.

Samota, láska nejdražší

Krchovský tak před víc než čtyřiceti lety, na sklonku sedmdesátých let, začínal: v dostředivých samomluvách, kde byl sám sobě lyrickým subjektem, vlastním stínem, tím druhým, celým světem i bohem. Kde cokoli vnějšího, objektivního sloužilo jen jako zrcadlo jeho poetickým projekcím. Jako roznětku používal precizní, k absolutní dokonalosti vybroušený vázaný verš, vždycky nabitý třaskavým dějem, špikovaným upadlou sexualitou a nezřízenou konzumací vybraných alkoholů – a završený ostrou pointou, jejíž absurdněkomický potenciál stavěl

všecko řečené obratem na hlavu. Prostě s Krchovským se člověk odjakživa bavil: psal jasně, dynamicky, chytlavě. A dneska?

Taky v novince je úběžníkem marnost, jak jinak, všecko uvadá; lyrický subjekt se tady ofrňuje nad kvetoucím keřem, kytkou, hmyzem, štěbetajícím ptactvem. Bůh musí být blázen, pokud ho tohle pořád baví. Vždyť „život je jenom ztráta času“. Mámení, přelud, zlý sen, odkud je to kousek do zásvětí; buď nicoty, anebo věčnosti. Básníkovo alter ego tam míří samozřejmě vždycky samo („Samoto! Lásko má nejdražší“), co víc: míří tam po vyhoceném způsobu Ladislava Klímy – egodeisticky. Subjekt by neustále rád „fušoval bohu do řemesla“. A než tam, v tom zásvětí, defini-

tivně zmizí, má tady k ruce jedinou oporu: slova-zaklínadla, slova-vysvobození, slova, jejichž mocnosti se vyznává málem romanticky: „bez vás tu úzkost nelze zmocit“.

Tu a tam potomci

Jenže něco je v té novince taky jinak. Básník o tom referuje hned v podtitulu sbírky: „Zápisky čtyřverším, výběr z let 2016 až 2021.“ Zatímco v 80. letech psal Krchovský opravdu širokým dechem, stříhнул si dokonce epos o čtyřia dvaceti devítiverších (*Mumie na cestách*), a sázel hodně na příběhovou linku, v nových a novějších textech je spíš aforistou – úsporným, úsečným, trochu syrovějším glosátorem, a někdy i vyloženě časových témat, např. prezidentské

volby 2018: „Nechci už vlastně nic... Co tedy po kom chci? / jsou tady tu a tam ale mí potomci... / letos jsem neřešil – volit, či nevolit / volil jsem! Budoucnost... Nastal však neolit.“ Takže méně slov a méně srandy? Zájem o druhé, odpovědnost k realitě teď a tady? Starost o zítřek? To by byla zásadní proměna autorovy neodekadentní stylizace!

Tak žhavé to ale nakonec není. Jsou to možná pootevřená dvířka k básníkovu příštímému. K jinému vnímání slunce, co právě zase vyšlo. Anebo taky ne, pokud platí úvodní: „Ať píšou, co chci, je to vždycky / jen variace na totéž...“

Jiří H. Krchovský:
Už zase vyšlo slunce
Host, Brno 2022, 64 stran